

Záznam výsledků
10. porady ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“
Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL)
ve dnech 25. 9. – 26. 9. 2012 v Magdeburku

Přítomni: viz prezenční listina (příloha 1)

BOD 1 Zahájení, schválení programu jednání

Poradu zahájil a řídil předseda, pan Dr. Heininger.

Program jednání byl doplněn o:

BOD 3 Úprava přílohy 2 k příloze 1 předlohy KOM25-12-4a-1
a schválen.

BOD 2 Aktivita v MKOL, na národní úrovni a na úrovni EU

MKOL:

- Dne 23. 4. 2013 se bude v Ústí nad Labem konat Mezinárodní labské fórum v souvislosti s implementací Rámcové směrnice o vodách v povodí Labe formou semináře pro širokou veřejnost. Předseda, pan Dr. Peter Heininger, bude mít přednášku o stavu prací na koncepci nakládání se sedimenty v mezinárodní oblasti povodí Labe.

Německo:

- Dne 5. 11. 2012 se bude v Dornburgu na Sále konat konference ministrů životního prostředí spolkových zemí ležících na Labi, kde budou projednávány také záležitosti ve vazbě na sedimenty.

BOD 3 Úprava přílohy 2 k příloze 1 předlohy KOM25-12-4a-1

Znovu byl prodiskutován obsah tabulky „Klasifikace sedimentů zatížených znečišťujícími látkami v rámci koncepce MKOL pro nakládání se sedimenty“ (stav: únor 2012) a následně odsouhlasen podle ustanovení v dokumentu MKOL-KOM24_11-5-1 (stav: září 2012):

- bylo zrušeno barevné vyznačení položek 6, 10, 26 a 28,
- byla opravena chyba ve výpočtu u položky 29.

Revidovaná verze bude předložena na 25. zasedání (příloha 2).

BOD 4 Postup prací u aspektu hydromorfologie

Limnický úsek Labe v České republice

Pan Dr. Langhammer představil ve své prezentaci aktuální stav prací. V létě 2012 byl zahájen pilotní projekt mapování. V rámci tohoto projektu bude v úseku Les Království – Schmilka zmapováno do konce září 5 úseků o celkové délce 127 km. Hodnocení se bude provádět na základě výsledků mapování v terénu a na základě mapových podkladů, hodnocení bude probíhat souběžně podle české a německé metody. Pilotní projekt bude ukončen koncem roku 2012.

Limnický úsek Labe v Německu

Hodnocení toku Labe je téměř kompletní a pro úseky zaústění přítoků bude ukončeno do konce listopadu.

Slapový úsek Labe

Zpracování hydromorfologického aspektu slapového úseku Labe ve smyslu koncepce MKOL pro nakládání se sedimenty příslušná německá skupina ukončila. Výsledky byly představeny. Na 25. zasedání MKOL bude předložena příslušná zpráva (příloha 3).

Usnesení:

- Česká strana zašle obratem výsledky svého mapování německé straně, která pro kontrolu provede hodnocení německou metodou.
- Obě strany si navzájem vymění výsledky, týkající se hraničního úseku Labe a provedou do konce roku 2012 společnou syntézu.

Zodp.: pan Dr. Langhammer, pan Dr. Vollmer

BOD 5 Výpočet látkových odtoků

Německo

Paní Kasimír informovala ve své prezentaci o stavu zpracování v Německu. Pomocí programové verze 14 byly pro všechny bilanční profily provedeny výpočty látkových odtoků v letech 2003 – 2008. Během aktualizace programu se podařilo odstranit metodické chyby při stanovení odnosů partikulárně vázaných látek. Současné výpočty odnosů partikulárně vázaných látek jsou věrohodné. Na závěr bude ještě třeba vyjasnit příčiny odchylek u bilancí látkových odnosů na jednotlivých měrných profilech.

Dále představila podélné profily Labe na základě látkových odnosů pro těžké kovy (vodná fáze celkem, metoda 1.1a prosté vzorky) a pro organické látky (partikulárně vázané znečišťující látky, metoda 2.1.1b) pro referenční rok 2005.

Česká republika

Výpočty látkových odnosů byly provedeny, bilance odnosů partikulárně vázaných látek není ještě ukončena. Výpočetní nástroj, programová verze 14, umožňuje v podstatě automatizované výpočty odnosů a lze ho používat bez náročného zpracování.

V textu „Metodiky výpočtu ročních odtoků znečišťujících látek na referenčních profilech v rámci nakládání se sedimenty v MKOL (stav zpracování: 19. 7. 2012, verze č. 14 programu)“ bude

provedena redakční úprava – vypuštění závorky u metod 2.1b a 2.2.1b (v České republice cca čtvrtletní a v Německu cca měsíční vzorkování) na straně 2 a 4 (příloha 4).

Usnesení:

- Ad hoc skupina expertů „Management sedimentů“ schvaluje „Metodiku výpočtu ročních odtoků znečišťujících látek na referenčních profilech v rámci nakládání se sedimenty v MKOL“. Dokument bude předložen k dalšímu schválení na 36. poradě pracovní skupiny WFD.
- Obě strany si navzájem vymění výsledky, aby bylo možno do 11. porady skupiny expertů Sed MKOL zpracovat podélné profily Labe na základě látkových odtoků pro těžké kovy (vodná fáze celková, metoda 1.1a, prosté vzorky) a pro organické látky (partikulárně vázané znečišťující látky, metoda 2.1.1b).

Zodp.: paní Kasimir, paní Halířová, sekretariát MKOL

BOD 6 Hodnocení rizik kontaminovaných sedimentů (úkol dle záznamu výsledků 9. porady ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“ MKOL ve dnech 5. 6. – 6. 6. 2012 v Praze)

Pan Dr. Heininger uvedl do problematiky a vysvětlil postup německé strany. K aspektu kvality byla na mimořádné poradě pracovní skupiny SSeM FGG Elbe dne 26. 7. 2012 v Magdeburku, které se zúčastnil jako host i pan Medek, vypracován návrh metodiky analýzy rizik ve vazbě na zdroje. Metodika se od té doby v německé delegaci dále projednává a prověřuje, do konce října bude definitivně odsouhlasena a předána sekretariátu k překladu pro 11. poradu ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“.

V kontextu managementu sedimentů v rámci MKOL představuje kvalitativní aspekt podmnožinu hodnocení rizikovosti. Další složky posouzení je třeba sledovat z hlediska kvantity / plavby a hydromorfologie. Také v tomto směru je třeba zpracovat metodiky.

Mezi těmito třemi aspekty může na několika stupních analytického a rozhodovacího procesu docházet k interakcím. Průběh hodnocení rizikovosti objasňuje příloha 5.

Usnesení:

- Německá delegace zašle sekretariátu do konce října metodiku analýzy rizik ve vazbě na zdroje – aspekt kvality.
- K aspektu kvantita / plavba připraví pan Hildebrandt (zodpovědná osoba za německou delegaci) a pan Dr. Kliment (zodpovědná osoba za českou delegaci) návrh analýzy rizik, který zašlou sekretariátu do 31. 12. 2012.
- K aspektu hydromorfologie připraví pan Dr. Vollmer (zodpovědná osoba za německou delegaci) a pan Dr. Langhammer (zodpovědná osoba za českou delegaci) návrh analýzy rizik, který zašlou sekretariátu do 31. 12. 2012.
- Metodika hodnocení rizikovosti bude s konečnou platností projednána na 11. poradě.

Zodp.: obě delegace, sekretariát

BOD 7 Další prvky ke koncepci managementu sedimentů v povodí Labe – systematika hodnocení a přiřazení výběrových kritérií

Zdokumentování a hodnocení relevantních starých ekologických zátěží na toku a v toku

Obě delegace se shodly, že staré ekologické zátěže na toku představují vedle starých sedimentů významné zdroje zatížení sedimentů a musí se proto brát do úvahy v souvislosti s koncepcí MKOL pro management sedimentů (viz také BOD 6). Tato problematika vypadá v obou státech následovně.

Německo

Nakládání se starými ekologickými zátěžemi je ošetřeno v zákoně o ochraně půdy před škodlivými změnami a o sanaci starých ekologických zátěží (spolkový zákon o ochraně půdy – BBodSchG) ze dne 17. 3. 1998. Rozlišují se staré ekologické zátěže a lokality s podezřením na staré ekologické zátěže (ALVF). Plochy s podezřením na staré ekologické zátěže ve smyslu tohoto zákona jsou staré skládky a odstavené podniky, u kterých existuje podezření na škodlivé změny půdy nebo jiná rizika pro jednotlivce nebo veřejnost.

Odborné detaily o sledování / hodnocení lokalit s podezřením na staré ekologické zátěže jsou legislativně ošetřeny ve spolkové vyhlášce o ochraně půdy a o starých ekologických zátěžích (BBodSchV ze dne 12. 7. 1999).

Pan Dr. Schwartz vysvětlil metodický postup, který byl vypracován a který se v rámci FGG Elbe realizuje pod vedením pana Wilkeho (Durynsko):

- k identifikaci lokalit s podezřením na staré zátěže (ALVF) v povodí Labe relevantních pro sedimenty a
- k odhadu potenciálu ohrožení vycházejícího z těchto lokalit ALVF v kontextu managementu sedimentů.

Česká republika

Nakládání se starými ekologickými zátěžemi je ošetřeno v zákonech č. 185/2001 Sb. a č. 106/2005 Sb. o odpadech. Tím legislativní předpisy stanovují, že podniky jsou zavázány poskytovat informace o vlivu jejich hospodářské činnosti na životní prostředí do integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP). Řešení rizik vyplývajících ze starých ekologických zátěží a jejich sanace nepatří odborně do oblasti vodního hospodářství, nýbrž odpadového hospodářství.

Usnesení:

- Postup, který představil pan Dr. Schwartz při inventarizaci starých ekologických zátěží na toku významných pro jakost sedimentů (příloha 6), považují obě delegace po odborné stránce za přijatelný. Německá strana bude podle této metodiky postupovat.
- Česká strana prověří, do jaké míry by mohla využít obdobné metodiky. Česká strana vypracuje do 15. 11. 2012 první návrh svého postupu při inventarizaci starých ekologických zátěží na toku významných pro jakost sedimentů a zašle tento návrh sekretariátu.
- Problematika starých ekologických zátěží na toku a v toku bude dále diskutována na 11. poradě skupiny expertů.

Zodp.: pan Dr. Kliment, pan Dr. Schwartz, sekretariát

Ve [Třetí zprávě o plnění „Akčního programu Labe“ v letech 2000 – 2002](#) jsou zdokumentovány významné lokality se starou zátěží a staré skládky s možnými výraznými dopady na Labe v České republice (přílohy 6a a 7a) a v Německu (přílohy 6b a 7b).

Usnesení:

- Výše uvedené přílohy obě delegace vyhodnotí, resp. provedou jejich aktualizaci. Sekretariát zašle tyto přílohy delegacím ve formátu doc. Delegace vypracují pro 11. poradu pracovní předlohu, kterou zašlou sekretariátu nejpozději do 15. 12. 2012.

Zodp.: pan Dr. Schwartz, pan Dr. Kliment, sekretariát MKOL

Inventarizace relevantních emisí

V České republice i v Německu se využívá Registr úniků a přenosů znečišťujících látek (PRTR – Pollutant Release and Transfer Register) v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/1/ES ze dne 15. ledna 2008 o integrované prevenci a omezování znečištění.

Pan Dr. Schwartz představil v přednášce (příloha 7) metodiku německé strany, která byla zpracována pod vedením paní Rohde (Sasko).

Usnesení:

- Inventarizace bude provedena pro 29 relevantních látek podle koncepce MKOL pro nakládání se sedimenty.
- Německá strana bude postupovat podle metodiky, prezentované na poradě a o výsledcích bude referovat na 11. poradě.
- Česká strana bude na 11. poradě prezentovat svůj postup při inventarizaci a zašle příslušnou předlohu sekretariátu nejpozději do 15. 12. 2012.

Zodp.: pan Dr. Schwartz, pan Dr. Kliment, sekretariát

Usnesení:

- Delegace konstatovaly potřebu hlubší odborné diskuse na téma staré ekologické zátěže na toku a relevantní emise. Na tom by se měli podílet i další odborníci nad rámec stálého okruhu účastníků porad skupiny expertů Sed. Proto bylo navrženo uspořádat workshop (s max. 20 účastníky), který by proběhl před jednáním 11. porady skupiny expertů v Praze (viz dále BOD 15).

Zodp.: pan Dr. Kliment, pan Dr. Schwartz, sekretariát

BOD 8 Katalog návrhů opatření pro hospodárný a ekologický management sedimentů – stav zpracování

Kvalita (kohezivní, kontaminované sedimenty)

Německá strana předložila přehled příkladů managementu. Z těchto příkladů bude do katalogu zařazen reprezentativní výběr formou katalogových listů. Pan Rast navrhl, aby byl dokument pokud možno doplněn také o příklady významných opatření z jiných povodí, resp. z jiných zemí.

Usnesení:

- Česká delegace dodá do 11. porady své příspěvky.
- Konečné projednání dokumentu proběhne na 11. poradě.

Zodp.: pan Netzbant, pan Rast, pan Dr. Kliment, sekretariát

BOD 9 Mapy – stav prací

Pan Dr. Schwandt představil přepracované návrhy základní mapy, mapy s ročními látkovými odnosy a mapy s koncentracemi plavenin (příloha 8).

Usnesení:

- Pan Dr. Schwandt zapracuje změny a doplňky přednesené během diskuse.
- Obě delegace byly požádány, aby tyto mapy ještě jednou zkontrolovaly a výsledky zaslaly sekretariátu do 24. 11. 2012 pro další využití.
- Konečné projednání map proběhne na 11. poradě.

Zodp.: pan Dr. Schwartz, pan Dr. Kliment, pan Dr. Schwandt, sekretariát

Pan Dr. Schwandt představil v předloze rozdané při poradě možnost grafického znázornění výsledků klasifikace sedimentů. Tato možnost byla diskutována také jako alternativa ke kartografickému znázornění, např. v souvislosti s tématem kvantity.

Usnesení:

- Navržený způsob znázornění byl schválen jako pracovní podklad. Ad hoc skupina expertů dává u klasifikace látek přednost grafickému znázornění před kartografickým znázorněním.
- Klasifikace bude provedena na bilančních profilech Labe a jeho přítoků kategorie 1. Pan Dr. Schwandt připraví pro 11. poradu příklady znázornění 2 ukazatelů (Cd a HCB) s ročními průměry, minimálními a maximálními hodnotami pro období 2003 – 2008.

Zodp.: pan Dr. Schwandt, paní Dr. Halířová, sekretariát

BOD 10 Struktura a časový harmonogram závěrečné zprávy „Dobrá praxe pro nakládání se sedimenty v povodí Labe“

Zpráva se bude skládat ze dvou částí:

- a. Textová část
- b. Přílohy (souhrnný přehled odborných dokumentů)

Usnesení:

- Pan Dr. Heininger připraví do 15. 11. návrh osnovy. Po překladu v sekretariátu sdělí delegace sekretariátu své připomínky tak, aby mohla být do konce prosince 2012 zpracována konečná verze a schválena na 11. poradě.
- Na 11. poradě bude vypracován časový harmonogram. Delegace byly požádány, aby na národní úrovni zvážily, popř. odsouhlasily nezbytné kroky.

- Mezi 12. a 13. poradou ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“ zahájí svou činnost redakční skupina. Závěrečné setkání ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“ by se mělo konat po 26. zasedání MKOL na podzim 2013.

Zodp.: pan Dr. Heininger, pan Dr. Schwartz, pan Dr. Kliment, sekretariát

BOD 11 Projekty navržené na dotace z projektu ELSA

Smlouva o financování studie „Význam Bíliny jako historického a současného zdroje znečištění pro nakládání se sedimenty v povodí Labe“ bude podepsána v příštích dnech.

Pan Dr. Langhammer byl požádán, aby dodatečně vypracoval a podal žádost o dotaci projektu „Ohrožení Labe v důsledku remobilizace sedimentů při povodni“.

Zodp.: pan Dr. Langhammer, pan Dr. Schwartz, pan Medek, sekretariát

BOD 12 Zpráva předsedy pro 36. poradu pracovní skupiny WFD

Usnesení:

- Zpráva, která bude obsahovat metodiku hodnocení rizik a osnovu závěrečné zprávy „Správa praxe pro nakládání se sedimenty v povodí Labe“ bude odsouhlasena na 11. poradě ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“.

Zodp.: pan Dr. Heininger, pan Dr. Schwartz, pan Dr. Kliment, sekretariát

Usnesení:

- Ad hoc skupina expertů „Management sedimentů“ odpověděla na dotaz pracovní skupiny WFD (viz usnesení v bodě 10.1 záznamu výsledků 34. porady pracovní skupiny WFD), zda by bylo možné agregovat hodnocení a klasifikaci sedimentů zatížených znečišťujícími látkami v Labi a relevantních přítocích podle metodiky skupiny pro hodnocení vodních útvarů, že to možné není.

Zodp.: pan Dr. Heininger, sekretariát

BOD 13 Nakládání se sedimenty jako jeden z významných vodohospodářských problémů ve druhém plánovacím období 2016 – 2021

Usnesení:

- Obě delegace se shodly, že nakládání se sedimenty představuje jeden z významných problémů nakládání s vodami. Na tomto základě se bude ad hoc skupina expertů zabývat na 11. poradě stavem diskuse o významných problémech nakládání s vodami národní v souvislosti s 2. plánovacím obdobím.

Zodp.: pan Dr. Heininger, obě delegace, sekretariát

BOD 14 Magdeburský seminář o ochraně vod 2012

Pan Dr. Kliment a pan Dr. Novak prezentovali v přepracované verzi přednášku „Konceptce managementu sedimentů v rámci MKOL“, resp. poster „Nakládání se sedimenty v povodí Labe“.

Usnesení:

- Přepracované verze byly schváleny. Pan Dr. Kliment a pan Dr. Novak zapracují poslední změny.

Zodp.: pan Dr. Kliment, pan Dr. Novak, sekretariát

BOD 15 Různé, termín a místo konání příštích porad

- Workshop na téma „Zmapování a hodnocení významných starých sedimentů (technické struktury v toku, postranní struktury, vzájemné působení s údolní nivou), starých ekologických zátěží na toku a emisí“ se bude konat 5. 2. 2013 před jednáním 11. porady skupiny expertů v Praze, zahájení v 9:00 hod., ukončení 5. 2. 2013 v 17:00 hod. Na tento workshop bude na návrh obou delegací přizván velmi omezený počet externích expertů.
11. porada ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“ se bude konat ve dnech 6. 2. – 7. 2. 2013 v Praze, zahájení v 9:00 hod., ukončení 7. 2. 2013 ve 13:00 hod.
12. porada ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“ se bude konat ve dnech 8. 4. – 9. 4. 2013 v Drážďanech.

Přílohy:

- Příloha 1: Prezenční listina
- Příloha 2: Klasifikace sedimentů zatížených znečišťujícími látkami v rámci konceptu MKOL pro nakládání se sedimenty (stav: září 2012)
- Příloha 3: Hydromorfologické zdokumentování a hodnocení estuáru slapového úseku Labe ve smyslu konceptu FGG / MKOL pro nakládání se sedimenty za využití Integrovaného plánu povodí pro estuár Labe (IBP 2012) a kvalitativního odborného odhadu zaměřeného na ekologický vzor
- Příloha 4: Metodika výpočtu ročních odtoků znečišťujících látek na referenčních profilech v rámci nakládání se sedimenty v MKOL (stav zpracování: 26. 9. 2012), programová verze č. 14
- Příloha 5: Analýza rizik v kontextu konceptu MKOL pro nakládání se sedimenty
- Příloha 6: Inventarizace starých ekologických zátěží na toku významných pro jakost sedimentů
- Příloha 7: Emise z bodových zdrojů
- Příloha 8: Mapy - korektury ze dne 27. 9. 2012